

ÖSSZEFOGLALÓHOZ AJÁNLOTT KÉRDŐIV

CSEH KÖZTÁRSASÁG

I.

ÁGAZATI GAZDASÁGI ADATOK

1) A bányászati ágazatban működő vállalatok

- **Közepes méretű vállalatok** (munkavállalók száma):

A vállalat neve	2000	2001	2002	2003	2004
OKD, DPB, a.s. Paskov (11)-gáz kitermelés	126	113	111	105	111

- OKD, DPB, a.s. Paskov – gáz kitermelése, fúrás, műszaki tervezés

- **Egyéb, nyersanyag kitermelésével foglalkozó vállalatok a Cseh Köztársaság területén, ahol a munkavállalók létszáma meghaladja a 250-et**

A vállalat neve	2000	2001	2002	2003	2004
MND Hodonín (11) olaj és gáztermelés	412	412	338	322	340
DIAMO, s.p (13) uránbányászat	3 560	3 283	3 398	3 227	3 307
Lignit Hodonín, s.r.o. (10) – lignitbányászat	442	420	412	405	400
SU Sokolov, a.s. (10) – barnaszénbányászat	5 843	5 591	5 450	5 373	5 194
SD Chomutov, a.s. (10) – barnaszénbányászat	5 800	5 510	4 154	3 934	3 724
MUS Most, a.s. (10) – barnaszénbányászat	6 480	5 801	5 108	4 667	4 668
ČMD Kladno, a.s. (10) – feketeszen bányászat	5 146	5 036	4 117	3 543	3 455
OKD, a.s. (10) – feketeszen bányászat	19 997	19 614	18 349	17 107	15 724

- Moravské naftové doly, a.s.(MND) – nyersolaj és földgáz termelése, fúrás
- AMO, s.p. – állami tulajdonban lévő vállalat, uránbányászat, régi bányaszennyezések rehabilitációja
- Lignit Hodonín Ltd., lignitbányászat
- Sokolovská Uhelná Sokolov, a.s.(SU) – barnaszénbányászat
- Severočeské Doly Chomutov, a.s. (SD)– barnaszénbányászat
- Mostecká Uhelná Společnost Most, a.s. (MUS), Důl Kohinoor bányáüzemmel együtt – barnaszénbányászat
- Českomoravské Doly Kladno, a.s. (ČMD)– bitumenes szénbányászat – a tulajdonos megegyezik a Ostravsko-karvinské Doly, a.s. (OKD) tulajdonosával (2002 végén a Kladnoi régió bányáüzemait bezárták, 2005-ben egyesült az OKD, a.s.-vel)
- OKD, a.s. – bitumenes szénbányászat

2) Az ágazatban működő vállalatok többségi tulajdonosi szerkezetük szerint, (több, mint 50%-os tulajdoni hányad)

- **Állami tulajdon**
  - DIAMO – állami tulajdonban lévő vállalat
  - SD Chomutov, a.s. – a ČEZ, a.s. villamosipari vállalat tulajdona
- **Hazai magántulajdon**
  - Moravské naftové doly, a.s.,
  - Lignit Hodonín, s.r.o.,
  - SU Sokolov, a.s.,
  - MUS Most, a.s.,

- **Hazai magántulajdon 20%-os külföldi tulajdoni hányaddal**
  - DPB Paskov, a.s.,
    - ČMD, Kladno, a.s., (2005 november 25-től egyesült az OKD, a.s.-val)
    - OKD, a.s..
- A fentemlített vállalatok 2005-ig hazai tulajdonban voltak.

3) **Az ágazatban dolgozók száma** az ISCO 88 kategóriája szerint

- **Fizikai munkavállalók** (4-9. főcsoport) - kitermelés:

Kitermelt ásványi anyag	Munkavállalók száma					
	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Bitumenes szén	23 727	22 870	22 084	22 502	21 615	18 509
Barnaszén és lignit	16 217	15 697	13 330	12 240	11 884	13220
Nyersolaj és földgáz	351	288	234	288	332	338
Ércek, urán	538	531	475	519	488	480

- **Szellemi munkavállalók** (1., 2., 3. főcsoport).
Nem tartunk nyilván ilyen adatokat

4) **Ásványi anyagok kitermelésének ágazata**

Index	2000	2001	2002	2003	2004
Termelési érték összehasonlító árain /a Mio CZK-ban/	49 343	54 154	54 246	56 033	55 029
Ebből:					
Hazai értékesítés	37472	40 931	43 875	45 192	41 970
Export	11 871	13 223	10 371	10 841	13 059
Az ipari struktúra egészéhez viszonyítva	2,79	2,91	2,73	2,66	2,36
Szénimport	1 323	1 898	1 573	1 621	2 760

Értékesíthető kitermelt anyag ezer db	Bitumenes szén			Barnaszén és lignit				Cseh Közt. összesen
	O.K. szénmezők	Egyéb szénmezők	Összesen	SHR	Sokol. szénmezők	Lignit	Összesen	
2000	13 855	1 000	14 855	39 510	10 300	453	50 263	65 118
2001	14 246	892	15 138	40 096	10 970	507	5 1573	66 711
2002	14 200	270	14 470	38 371	6 608	501	45 480	59 950
2003	13 614	29	13 643	39 725	6 045	470	46 240	59 883
2004	13272	30	13 302	37 984	6 064	450	44 498	57 800

Kitermelt ásvány	Kitermelés						
	[10 ³]	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Kőszén	[t]	14855	15138	14470	13643	13302	13242
Barnaszén és lignit	[t]	46655	47960	45480	46240	44498	48777
Nyersolaj	[t]	168	172	245	316	305	
Földgáz	[10 ³ m ³]	204	187	175	201	244	
Ércek Rádióaktív anyagok	[t]	99	136	137	131	134	

5) 1 – 4. pontokra vonatkozó fejlemények

Az 1.-4. pontban megadott információk a Bányászati Évkönyvből származnak, az ott szereplő adatok pedig a Cseh Statisztikai Hivataltól, az OS PHGN statisztikáiból, valamint a Státní Energy Concept (EP)-ből. További adatok szerepelnek más dokumentumokból, amelyeket elsősorban a Cseh Ipari és Kereskedelmi Minisztérium adott meg. A Cseh Köztársaság statisztikai adatnyilvántartása nem tartalmazza a fizikai és szellemi dolgozók kategóriáit. 2000 óta a bányászati ágazatban bekövetkező termelési és foglalkoztatási fejlemények az 1991-ben kezdődött szerkezetátalakítási folyamat, illetve az azt követő privatizációs időszak eredményei. A termelési volumen a szén fő felhasználójának, a CEZ villamosenergiái vállalat exportpolitikájától függ. Hatása volt annak is, hogy beüzemelték a Temelín Atomerőművet. A privatizációs folyamat leírását a III. fejezet tartalmazza.

6) Az ágazat helyzetének írásos értékelése

Ércbányászat:

A Cseh Köztársaságban 1994-ben megszüntették az ércbányászatot. Minden szükségletet importból elégítettek ki. 1990-ben a cseh ércbányászatban kb. 5600 fő dolgozott, a termelés két állami tulajdonban lévő vállalatnál folyt: Rudné doly Příbram és Rudné doly Jeseník. Ezek jogutóda később a DIAMO, s.p. lett.

Uránbányászat:

A múltban a Československý uranový průmysl, s.p. (ČSUP) vállalat feladata volt a rádióaktív nyersanyagok kitermelése. 1990-ben kb. 35.000 dolgozót foglalkoztatott a vállalat. A termelés fokozatosan csökkent egyrészt különböző gazdasági okok miatt, másrészt a lelőhelyek számának csökkenése miatt. Jelenleg, minden bányászattal és felszámolással foglalkozó feladatot a DIAMO, s.p. Stráž pod Ralskem lát el, amely a ČSUP jogutóda. A Rozna-i lelőhelyen továbbra is folyik uránbányászat. A jelenlegi termelési mennyiség az itt folyó kitermelés, valamint a bányavizek szennyvíztisztításának az eredménye, ami a Stráž pod Ralskem lelőhely környezetvédelmi helyreállítási projektjének keretében folyik. .

Nyersolaj és gáztermelés:

2003-ig a nyersolaj kitermelése növekvő tendenciát mutatott. 1990-ben kb. 50 ezer tonna, 2003-ben pedig kb. 315,5 ezer tonna nyersolajat termeltek ki. 2004-ben a termelés mennyisége 305,4 ezer tonna volt. Ezek a termelési mennyiségek a Cseh Köztársaság területén lévő lelőhelyek kimerülése miatt csökkentek. A földgáz kitermelésében elég csekély mértékű a stabilitás, a kitermelés 100 millió m³ ± 40 millió m³ között változik. A kitermeléssel elsősorban a MND, a.s. Hodonín vállalat foglalkozik. Külön kitermelésnek tekinthető a DPB Paskov vállalat által kitermelt mennyiség, mivel ez a gázmennyiség az Ostravai régió szénlelőhelyein keletkező gázmennyiséget jelenti. Ez a kitermelt mennyiség enyhén csökkenő mértékű: 154 mil. m³ volt 1990-ben és 113 mil. m³ 2004-ben.

Szénbányászat:

A Cseh Köztársaság szénbányászata mindig is fontos volt és maradt az ország energiaegyensúlyának biztosítása szempontjából. Ide tartozik a bitumenes szén is: 1990-ben, az átalakulást megelőzően, 63.170 munkavállaló dolgozott az Ostrava-Karviná szénlelőhelyeken és 5 további vállalat foglalkozott bitumenes szénbányászattal. A szénbányászatban foglalkoztatottak összlétszáma akkor 71.666 fő volt, a szénkitermelés összmenyisége pedig 23,18 millió tonna. A következő vállalatok foglalkoztak barnaszén kitermeléssel: Severočeský hnědouhelný revír, Sokolovský revír és a Jihomoravské lignitové doly. 1990-ben a barnaszénbányászatban 41.377 munkavállaló dolgozott, a kitermelés összmenyisége 74,3 millió tonna volt (barnaszén és lignit). A Cseh Köztársaságban összesen 1991-ben 113,043 volt a foglalkoztatottak száma, 113,183 millió tonna összes szénkitermeléssel.

1991-ben és 1992-ben, amikor a cseh gazdaság átalakulásának kezdetén bevezették a piacgazdasági viszonyokat, a szénbányászat induló helyzetére negatív hatást gyakorolt a protekcionizmus különböző formájában jelentkező gazdasági nyomás.

Leállt a más energetikai ágazatokból származó pénzügyi támogatás. 1992 őszén, a szakszervezetek tiltakozása ellenére, a Cseh Köztársaság kormánya a következő célokat tartalmazó szerkezetátalakítási programot dolgozta ki:

- A szénbányászat privatizációja
- Termelési programok és beruházások támogatásának leállítása
- Árliberalizáció

A fenti program keretében végrehajtották a vállalatok szerkezetátalakítását, illetve a privatizációs projektet, mégpedig a Cseh Ipari és Kereskedelmi Minisztérium belga tanácsadójának, T.O.J.Gheyselinck úrnak a javaslatai alapján. A vállalatokat három csoportra osztották fel. Az első csoportba tartoztak azok a vállalatok, amelyek még rövid távon sem voltak gazdaságilag életképesnek tekinthetők. Ezeknél a vállalatoknál megkezdődött az intenzív leépítés időszaka. A második csoportba tartoztak azok a vállalatok, ahol nem volt sürgős szükség a gazdasági szempontú leépítésre. A harmadik csoport pedig azokat a vállalatokat foglalta magában, amelyek perspektivikusnak minősültek és lehetségesnek látszott a gazdasági megszilárdulásuk. A legtöbb esetben T.O.J. Gheyselinck döntése az volt, hogy az erős vállalatokat egyesítsék azokkal, amelyeknél szűkítésre vagy bezárássra volt szükség. Meghozták a vonatkozó intézkedéseket és ezzel az Állam az új vállalatokra hárította a gyengébben működő vállalatok átalakításának költségeit. Az állam magára vállalta a múltból származó költségek pénzügyi kötelezettségének terhét, a múltból eredő szociális jellegű adósságok fedezésének költségeit, valamint a feleslegessé váló kapacitások műszaki felszámolásának költségeit. Később azonban világossá vált, hogy az Állam ezeknek a költségeknek csak egy részét tudja fedezni, a fennmaradó részt pedig az újonnan létrehozott vállalatok működési költségeinek terhére kell fedezni. Annak ellenére, hogy az Állam ígéretet tett a létszámcsökkentési programok megvalósításával kapcsolatos költségek megosztására, ezt az ígéretét csak részben teljesítette. A Cseh Köztársaság Kormányának 691/92 sz. határozatot hozott a szénbányászat átalakításának programjáról, de ez a program elsősorban a felszín alatti bányászatra vonatkozott. Az átalakítási folyamat és a termelési kapacitások csökkentése a felszíni bányákban többnyire a vállalatok saját költségére, a vállalatok által kivitelezve történt. Mindezt figyelembevéve, a privatizációt az ú.n. kuponos privatizáció formájában valósították meg.

Ilyen körülmények között a Českomoravské doly Kladno bitumenes szénbányászati vállalat a ČSM bányauzem (Karviná régió) és a Tuchlovice bányauzem egyesítéséből jött létre. Az Ostravsko karvinské doly nevű vállalatot az Ostrava, Frýdek-Místek és Karviná régió 13 bányauzeméből hozták létre. A Východočeské doly Trutnov, Západočeské doly Zbůch és a Rosické uhelné doly Zbýšov bányauzemben gyorsított kapacitáscsökkentést határoztak el.

A barnaszénbányászatot illetően a Severočeský hnědouhelný revír vállalatból kettőt alakítottak ki: a Severočeské doly, a.s. vállalatot, amelynek bejegyzett központja: Chomutov

(SD) és a Mostecká uhelná společnost, a.s., melynek bejegyzett központja Most (MUS). A felszíni bányákon kívül a MUS, a.s. vállalathoz került a Most régió felszín alatti barnaszénbányászata is. A Sokolov coalfield szénlelőhelyen létrejött a Sokolovská uhelná, a.s. vállalat. Az Ústí nad Labem régióban lévő termelészükítésre ítélt bányákat a PKÚ Ústí vette át, amely – a DIAMA, s.p.mellett – a másik állami tulajdonban lévő vállalat, melynek feladata a bányászati tevékenység bezárását követő rehabilitáció. A Jihomoravské lignitové doly vállalatot felosztották, így jött létre a JLD Hodonín, amelynél megkezdték a termelés csökkentését, valamint a Lignit Hodonín, s.r.o., amely még ma is folytatja a kitermelést.

A létszámcsökkentés dinamikája 1992 óta fokozatosan csökkent. 1992-ben hat helyszínen volt létszámcsökkentés, 1995-ben 15 helyen, 1998-ban 33 helyen, 2002-ben pedig több, mint 40 helyen, ebből 30 szénbányában és kőbányában.

1995-ben a szerkezetátalakítási folyamat során meghaladák a kormány által 1992-ben rögzített kereteket és ezért néhány új elemmel kellett a szerkezetátalakítási koncepciót kibővíteni. Világossá vált, hogy a leépítések 2001-ig fognak folytatódni. A Cseh Köztársaság Kormánya 1995, 1998, 1999, 2001 és 2002 években új határozatokat fogadott el, amelyek tovább konkretizálták a leépítési programot és lehetőséget nyújtottak arra, hogy bizonyos költségeket az állami költségvetés viseljen.

A bányászati vállalatok munkavállalói az alábbiakban jelzett termelési területeken nem tagjai az OS PHGN-nak.

Nem ércanyagok bányászata

Mineral	Egység	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Kaolin	e.t	5 573	5 543	5 261	4 154	3 408	
Építőipari kő	e.m ³	10 111	10 445	10 505	12 163	12 960	
Házépítési kő	e.m ³	320	300	294	296	295	
Kavicshomok, homok	e.m ³	12 640	12 081	11 504	13 473	14 630	
Üveghomok és salak	e.t	1 814	1 745	1 540	1 618	1 659	
Mészke	e.t	11 376	10 523	10 146	10 236	10 395	
Tégla alapanyag	e.m ³	1 843	1 879	1 706	1 799	2 012	
Agyag és bentonitok	e.t	881	809	702	753	714	
Egyéb ásványi anyagok	e.t	1 006	1 169	858	1 326	1 362	
Munkavállalói létszám	Létszám	5 586	4 933	5 750	5 309	5 336	5 303

II. JOGI KERETEK

- 44/1988 sz. Törvény az ásványi anyagok védelméről és hasznosításáról (Bányászati Törvény), módosításokkal együtt
- 61/1988 sz. Tv. (a Cseh Parlament hagyta jóvá) a bányászati, kitermelési tevékenységről és az állami bányagazgatásról, módosításokkal együtt
- 62/1988 sz. Tv. a geológiai tevékenységről, módosításokkal együtt
- 174/1968 sz. Tv. a munkahelyi egészség és biztonság állami szakfelügyeletéről
- 65/1965 sz. Tv., munka törvénykönyv, módosításokkal együtt
- 2/1991 sz. Tv. a kollektív tárgyalási folyamatról, módosításokkal együtt
- 18/1997 sz. Tv. az atomenergiáról, módosításokkal együtt
- 500/2004 sz. Tv. Államigazgatási Törvénykönyv, módosításokkal együtt
- 64/1965 tv. Polgári Törvénykönyv, módosításokkal együtt

– 51/1991 sz. Tv. Kereskedelmi Törvény, módosításokkal együtt

A bányászatban az ágazati viszonyokat több, a cseh Kormány által kibocsátott rendelet, különböző minisztériumok, a Cseh Foglalkoztatási Felügyelet és a Cseh Bányászati Hivatal által kibocsátott végrehajtási utasítás is szabályozza.

III. PRIVATIZÁCIÓ

1.) A kérdőív I. Cikkelyének 6. bekezdését illetően: A szerkezetátalakítási folyamat során 5 új részvénytársaság jött létre, további 5 vállalatnál létszámcsökkentésről hoztak határozatot. Ez az információ nem egészen világos, mivel 1994-ben a cseh bányáiparban összesen 74.097 főt foglalkoztattak, ekkor kezdődött meg a privatizáció, amely 5 vállalat bezárásával kezdődött, összesen 4.301 foglalkoztatottal..

- **A munkavállalók 94,2%-át érinti .**
- **Hány főt érintett az ú.n. forráskihelyezés? Nincs rendelkezésre álló információ**
- **A korábbi vállalatoknál dolgozó munkavállalók hány %-a lett munkanélküli? Nem áll rendelkezésre információ.**

2.) **Külföldi tőke**

Megítélésünk szerint a bitumenes szénbányászat 20%-ában USA tőke van jelen. Minden egyéb információ üzleti titoknak minősül.

3.) 1994 január 1-én kezdődött meg 5 bányászati vállalat privatizációja, többségében a kuponos privatizáció második körében. 2003-ban a privatizáció helyzete a következő volt:

MUS, a.s.	többségi tul.:	Investenegry SA	96,37%	Appian Group
	kisebbségi:	0		
	egyén:	önkormányzatok, egyesületek, természetes személyek és jogi személyek		
			3,63%	
SD, a.s.	többségi:	A Cseh Köztársaság Állami Vagyonügynöksége (FNM ČR)	55,38%	
	kisebbségi:	ČEZ, a.s.	37,21%	
	egyéb:	önkormányzatok, egyesületek, természetes személyek	7,40%	
SU, a.s.	többségi:	FNM ČR	50,01%	
:	kisebbségi:	Metalimex és más jogi személyek	43,25%	
	egyéb:	önkormányzatok, egyesületek, természetes személyek	6,74%	
OKD, a.s.	többségi:	KARBON INVEST, a.s.	51,00%	
	Kisebbségi:	FNM ČR	45,88%	
	Egyéb:	önkormányzatok, egyesületek, természetes és jogi személyek	3,12%	
ČMD, a.s.	többségi:	K.O.P., a.s.	79,89%	
	Egyéb:	önkormányzatok, egyesületek, természetes és jogi személyek	20,11%	

2006 februári állapot :

MUS,a.s. többségi: A vállalat négy természetes személy tulajdonában van.

SD,a.s. többségi: ČEZ, a.s.

SU, a.s. többségi: A vállalat a SU, a.s. menedzsmentjének tulajdonában van

Az OKD, a.s. és a ČMD,a.s. többségi tulajdonnal és közös tulajdonnal rendelkezik az RPG Industrie vállalatban (kb. 20%-os amerikai tőke).

Lignit Hodonín s.r.o. – a menedzsment tulajdonában van

Minden eddig említett vállalatnál a többségi tulajdon meghaladja a 95%-ot.

4.)

- A privatizáció előkészületei során a szakszervezetek benyújtották észrevételeiket a privatizációs projektekre vonatkozóan, amely észrevételeket figyelembe vettek.
- A tényleges tulajdonosváltás során a szakszervezetek nem kaptak lehetőséget észrevételeik megtételére olyan kérdésekben, mint üzleti tevékenység, tőkepiaci felvásárlások. Ez történt a **MUS, a.s., ČMD, a.s. és az OKD, a.s.** esetében. Nagyon sok hozzászólási lehetőségük volt a szakszervezeteknek az SD, a.s. privatizációja során, amikor is a szakszervezetek az új tulajdonost, a CEZ-t támogatták, amely 2005-ben felvásárolta a vállalatot. A szakszervezetek meghatározó szerepet játszottak az SU, a.s. vállalat privatizációjának befejező szakaszában, 2004-ben támogatták a menedzsment általi privatizációt.

5.) A cseh bányászati privatizáció a szerkezetátalakítással párhuzamosan ment végbe. A megvalósult privatizáció főbb jellemzőit az alábbiak szerint lehet összefoglalni:

Az állami tulajdonban lévő ipari-kereskedelmi vállalatok új tulajdonos kezébe történő átadását elsősorban a nyereség motiválta

- Piaci alapon működő vállalatok jöttek létre a nyereségesség reményében, ezek megőrizték addigi szerkezetüket és államigazgatási kapcsolataikat
- Három, egymástól független terület alakult ki:
  - Elsősorban nyereségorientált tulajdonosok
  - Kormányzati, amely az állampolgárok érdekeit védi
  - Szakszervezetek, amelyek a munkavállalók érdekeit védik

A privatizáció időtartamát és módját illetően: a privatizáció kérdésében az akkori cseh politikai képviselők döntöttek. Természetesen más megoldások is kínálkoztak volna, de csak a jövőbeni gazdasági és politikai elemzések fogják azok helyességét eldönteni. Az világos, hogy a privatizáció és a szerkezetátalakítás egyidejű megvalósítása miatt sokan személyes tragédiát éltek meg, munkahelyük elvesztése, presztízavesztésük, emberi értékeik módosulása, stb. miatt. Ennek ellenére, ki kell jelenteni, hogy az egész folyamat célja az volt, hogy a Cseh Köztársaság bányáipara versenyképessé váljon a piaci körülmények között, azt követően is, hogy a Cseh Köztársaság csatlakozott az EU-hoz.

IV.

SZOCIÁLIS PÁR BESZÉD – SZAKSZERVEZETEK, MUNKÁLTATÓI SZERVEZETEK

1.) Az ágazatban dolgozó munkavállalókat az „**Odborový svaz pracovníků hornictví, geologie a naftového průmyslu**“ (OS PHGN – Országos Bányászati, Geológiai és Olajipari Szakszervezet) képviseli, amelynek bejegyzett székhelye: náměstí W. Churchilla 2. 113 59 Praha 3. A bányászatban dolgozók többsége ehhez a szakszervezethez csatlakozott, összesen 39 970 tagja van, ebből 4 940 nyugállományú. A munkáltatói

szervezet neve: „**Zaměstnavatelský svaz důlního a naftového průmyslu – Společenstvo těžařů ČR**“(ZSDNP – a Cseh Köztársaság Bányászati és Olajipari Munkáltatói Egyesülése), melynek címe: Rumunská 12, 120 00 Praha 2. Nem minden, ezt az ágazatot képviselő munkáltató csatlakozott a ZSDNP-hez. Az OS PHGN és a ZSDNP közötti együttműködés megfelelő szintű.

- 2.) Foglalkoztatottság 2000 és 2005 között. Ld. I. Fejezet
- 3.) Minden vállalatnál találunk szakszervezeti tagokat. A OKD, a.s., ČMD, a.s. és Lignit Hodonín, s.r.o. vállalatok munkáltatói nem tagjai a munkáltatói szervezetnek.
- 4.) Vannak-e a szakszervezetekkel párhuzamosan működő munkavállalói érdekképviseletek a munkahelyeken?

- A bányászati ágazatban nincsenek üzemi tanácsok
- Nincsenek munkahelyi biztonsággal foglalkozó bizottságok. A munkahelyi egészség és biztonság kérdéseivel a szakszervezetek foglalkoznak.
- A munkavállalók választják meg a Felügyelő Bizottság tagjainak 1/3-t, akik a munkavállalókat képviselik. Megválasztásukat a szakszervezetek szervezik. A Felügyelő Bizottságban a munkavállalói képviselők nincsenek jelen a kollektív tárgyalások során, nem vesznek részt a munkáltatókkal folytatott munkaügyi vitákban. Ezeket a feladatokat a szakszervezetek végzik más testületeiken keresztül.

5.)

- A Kormány és az országos szintű munkáltató szervezetek között nincsenek a gazdaság egészére vonatkozó megállapodások.
- A bányászati ágazatban ágazati szintű kollektív megállapodást írtak alá az OS PHGN és a ZSDNP között a 2001 – 2006 közötti időszakra. Ez taglalja a bérkérdéseket, szociális és munkaügyi kérdéseket, valamint egyéb feltételeket.
- Vállalati szintű kollektív megállapodások is vannak, amelyek kiternek a bérkérdésekre is. A vállalati szintű megállapodásokban rögzített bérek, illetve egyéb feltételek nem lehetnek alacsonyabbak, mint amilyeneket az ágazati szintű kollektív megállapodások tartalmaznak.
- Az ágazati szintű kollektív megállapodás 5 vállalatra terjed ki a kilencből, és a vállalatok 55,5% -át fedi le.
- Minden vállalatnál írtak alá vállalati kollektív megállapodást.
- Az ágazati szintű kollektív megállapodás több, mint 17 ezer, az ágazatban dolgozó munkavállalót érint, ami az ágazatban összesen foglalkoztatottaknak a 47%-a.
- A vállalati szintű kollektív megállapodások a vállalat minden dolgozójára kiterjednek.

6.)

- Az OS PHGN és a ZSDNP között kétoldalú tárgyalások folynak. Hasonló módon, tárgyalások folynak vállalati szinteken is a vállalati szakszervezetek és a munkáltatók között.
- Az OS PHGN képviselteti magát az ú.n. „Gazdasági és Szociális Kohéziós Tanácsban“, amely a kormányzat, a munkáltatói szervezetek és a szakszervezetek által létrehozott testület.
- Kétoldalú tárgyalások folynak az OS PHGN és a Miniszterelnök, valamint az OS PHGN és különböző minisztériumok között: elsősorban az Ipari és Kereskedelmi Minisztériummal, a Munkaügyi és Szociális Ügyek Minisztériumával, a Pénzügyminisztériummal, a Környezetvédelmi Minisztériummal, a Közegészségügyi Minisztériummal, és a Helyi Fejlesztési Minisztériummal.

V. JAVASLATOK

1.) Az ágazati kilátások néhány jellemzője:

A Cseh Köztársaság energiapolitikáját 2004-ben fogadták el. Ez teremtette meg az energiaforrások és a bányászati ágazat vállalatainak kereteit. (ld a fejezet végén a táblázatot) Eltérő megközelítést kell alkalmazni a bitumenes szén és a barnaszén ágazatban.

A bitumenes szénbányászat várhatóan a jövőben is korlátozott mértékű lesz az esetleges import versenyképességének függvényében. A termelést befolyásolja a kormányoknak a hazai nyersanyagforrásokkal kapcsolatos politikája. A jövőbeni energiatartalékok kitermelését befolyásolják a kitermelési költségek, annál is inkább, mivel lehetőség van kitermelés beindítására állami támogatás nélkül is (a Důl Frenštát bányüzem kb.1 526 mio. tonna bitumenes széntartalékkal rendelkezik). A jelenlegi energiatermelés és kokszttermelés függ az európai piac helyzetétől és árszintjétől, és fejlesztése ezek alakulásának függvényében várható.

A barnaszén bányászatot befolyásolja az a tény, hogy a barnaszén nem minősül kereskedelmi árunak és a termelés nagy részét a hőerőművek, villamoserőművek és kisfogyasztók nyersanyagaként használják fel. A barnaszén ára versenyképes, a tartalékok középtávú időszakra elegendők. Ennek ellenére a barnaszén kitermelését az 1992-ben bevezetett területi korlátozások befolyásolhatják, és komoly változásokra kerülhet sor. A fejleményekre hatással lehet az EU politikája is az üvegházhatással összefüggő gázkorlátozások miatt, valamint a barnaszénégetés tiszta technológiáinak jövőbeni fejlődése miatt. A barnaszén fő fogyasztója a CEZ, a.s. A vállalat befektetési politikájának célja, hogy az előregedett erőműveket kiváltsa. Ennek is komoly hatása lehet a jövőben. A CEZ, a.s. tervezi néhány erőműnek a rekonstrukcióját is, és további két új erőművet szándékozik építeni. Amennyiben a területi ökológiai korlátozások száma gyarapszik, a CEZ, a.s. több erőmű blokkot fog építeni.

A cseh bányászat jövője nagymértékben függ a jelenlegi politika döntéseitől, valamint a kibővített EU energiapolitikájától. A Cseh Köztársaságnak kitermelhető barnaszén tartalékai 2100-ig, bitumenes széntartalékai 2040-ig elegendők.

Várható széntermelés az EP szerint (millió tonnában)

Bitumenes szén	2010	2015	2020	2025	2030
Össztermelés	10,8	8,8	7,8	5,2	2,6

Barnaszén	2010	2015	2020	2025	2030
Össztermelés	41,1	39,6	35,3	33,7	30,9

Várható villamosenergia termelés, az ágazati struktúrája az EP szerint

	2000	2005	2010	2015	2020	2025	2030
Összesen (TWh)	73,71	78,44	82,11	79,39	84,95	93,23	90,83
Ebből:							
Barnaszén	43,6	37,42	38,16	33,69	32,32	32,79	32,35
Bitumenes szén	8,94	6,56	7,54	6,48	7,95	5,89	4,17
Egyéb fosszilis fűtőanyagok	0,14	0,12	0,10	0,11	0,07	0,06	0,06
Gáz fűtőanyag	4,68	3,28	4,07	6,47	6,60	6,58	6,11
Folyékony fűtőanyagok	1,59	0,86	0,65	0,60	0,48	0,41	0,34
Nukleáris fűtőanyagok	13,59	26,04	26,04	26,04	30,24	38,64	38,64
Megújuló energiaforrások	1,71	4,15	5,55	6,02	7,29	8,86	9,16

2.) A szakszervezetek fő céljai és követelése:

- A Cseh Köztársaság és az EU energiapolitikájának megfelelően az ágazat megőrzése
- A munkavállalók szociális biztonsága
- Bányászok nyugdíjrendszere, beleértve a korai nyugdíjazást lehetőségét a nyugdíj mértékének csökkentése nélkül.